

doet met iets wat buiten zijn wil in zijn huis is gebracht; bovendien zal, als het goed is, de afzender hem komen vragen wat hij er mee gedaan heeft. Maar niet aldus bij de radio. Daarbij is de luisteraar heer en meester. Ook het „zwijn“ kan hier de „paarlen“ laten vallen in zijn modder, zonder dat een menschenkind er van weet. Wil dat zeggen, dat een uitzending uit den boze is? Ik geloof het niet, want de verantwoordelijkheid voor aanzetten en afzetten ligt nu ook honderd procent bij dien man zelf en voor God zal hij zich deswege te meer moeten verantwoorden. Maar het wil wel zeggen, dat wij, dit alles wetende, in radio-verband de stem minder mogen sjaacheren met het Woord des Heeren. Te minder mogen wij dat Woord om der wille van zulke eventuele luisteraars omvormen naar den mensch. De ergernis ervan zal gehandhaafd moeten blijven. Wie, op volle eigen verantwoordelijkheid en oncontroleerbaar, de paarlen in zijn hand laat rollen, zal dan ook echte paarlen moeten ontvangen en geen namaak die voor het ondeskundig oog vaak mooier schittert dan de originele parel doet. Ik vrees, dat veel radio-„evangelisten“ (zoals trouwens „evangelisatie“-actie in maar al te veel gevallen pleegt te doen) dit flonkerende surrogaat opdiepen als ware het de werkelijk diepglanzende parel. Voor de kinderen betekent dit armoede, waar de Vader hen rijk wil zien. Voor de honden en de zwijnen betekent het camouflage van hun verantwoordelijkheid, waar de hoogste Rechter van hen volledige rekenschap wil vragen. — Verlosse ons dus God van alle eigenwijsheid. Make Hij ons trouw om het onvalsche woord te spreken, aan Zijn opdracht gebonden. In de wetenschap, dat „hetzij dat zij het hooren zullen, hetzij dat zij het laten zullen“, zij zullen weten dat de parel van groote waarde bij hen is geweest.

Reeds enkele weken lag bovenstaand artikel gezet-en-wel te wachten op plaatsing (die door ruimtegebrek eenige weken moest worden uitgesteld), toen mij van particuliere zijde werd getoond het No. van 13 September 1947 (XXIII, 37) van de „Omroepgids“, „officieel orgaan van de Ned. Chr. Radio-Vereniging“. Op de eerste bladzijden, tusschen de Zondag-programma's, komt een artikelje voor, ondertekend „v. d. D(eure)“, dat is door den voorzitter der N.C.R.V., onder den titel: „Nogmaals de kerkdiensten“. Over hetgeen tevoren over deze materie geschreven werd (n.b. „nogmaals“) kan ik niet oordeelen, het is mij onbekend. Maar bedoeld stukje voorlichting van bestuurszijde raakt zoo regelrecht het onderwerp dat in ons artikel ter sprake kwam, dat ik er niet aan voorbij mag gaan. Zelf had ik niet kunnen vermoeden, dat de vraag die ik stelde, specificeerde en beantwoordde zoo actueel was en dat niemand minder dan de voorzitter der N.C.R.V. dienaangaande een standpunt neerschrijft dat ik in dezen krassen vorm van die zijde niet eens had durven verwachten. Want dit standpunt komt er inderdaad op neer, dat er een apart-radio-evangelie is — al zal de schrijver die formulering wel weer niet aanvaarden. Ik zal, een en ander vergelijkende dat mij ter opre kwam, particulier geschreven werd en nu door de Omroepgids wordt gedebiteerd, wel niet ver mistasten als ik vermoed dat de uitzending in verband waarmee ik mijn artikel schreef (uitgezonden kerkdienst 24 Aug. 1947 te Utrecht), met name aanleiding is geweest voor mr. v. d. Deure's opmerkingen. Ik citeer enkele typeerende zinnen — het blad is wijd genoeg verspreid dan dat ik verplicht zou zijn veel over te nemen —:

„Algemeen waren de radio-predikanten er van overtuigd geworden“, (bedoeld is: na de eerste periode van de twintig jaren, toen er in dit opzicht nog wel eens „kleine moeilijkheden“ waren) „dat de Christelijke omroep, en dus ook de verkondiging van het Evangelie per radio in de eerste plaats als zendingstaak moet worden gezien“

— voorzover dit op de kerkdiensten slaat (en daar gaat het over), wordt hier het wezen van den dienst des Woords grootelijks geweld aangedaan evenals den aard van een uitzending eener vergadering; zie daarover nader ons artikel, vooral onder 1) waar werd geconstateerd, dat de uitzending aan een dienst niets wezenlijk verandert, ook niet aan de door de Schrift alleen bepaalde en o.m. in de K. O. en bevestigingsformulier omschreven taak van den Dienaar des Woords en de verhouding van plaatselijken woorddienst en zending, kerk en wereld, etc. —

„en dat het voor de overgrote massa der luisteraars alleen maar irriterend werkt, wanneer de spreker van zijn monopolistische positie gebruik maakt, om onaangename dingen te zeggen, waartegen de andere groep zich onmogelijk kan verweren of verdedigen“.

Versteld sta ik er van, dat elementaire trekken van kerkbeef en begrip-voor-schriftuurlijke-evangelieverkondiging bij de hoogste N.C.R.V.-leiding zoozeer zoek zijn geraakt.

„Monopolistische positie“ heet hier de plaats, die Christus aan Zijn ambassadeur in deze wereld toewijst en die door geen aether en radiover-

eeniging wezenlijk kan en mag worden beïnvloed. „Onaangename dingen“ heet hier, blijkens het verband, ook datgene hetwelk K.O. en bevestigingsformulier krachtens de Schrift den prediker verplichten te verkondigen (b.v. wanneer het Woord des Geestes — inderdaad onaangenaam — suijdt in het valsche quasi-eenheids- of pluriformiteitsvleesch). „Groepen“ heeten hier die vergaderingen en gemeenschappen die anders in N.C.R.V.-taal beleefd als „kerken“ worden aangedien (op welk laatste wij geen critiek oefenen, een radio-vereeniging van haar opzet mag niet anders doen) en door deze qualificatie in elk geval reeds in haar eigen pretenties (om nu even daarbij te blijven) worden miskend.

Het vervolg van het artikelje borduurt op hetzelfde stramien nog eenigen tijd verder. Het slot is een verzoek aan „alle predikanten, die voor de microfoon komen“ om deze „onaangename dingen, die de kracht van het Woord verzwakken, achterwege te laten“.

Wij voor ons hopen, dat al onze predikanten en in het bijzonder ook onze radio-deputaten de kracht van 't Woord bij den voortduur bepaald zullen blijven zien door dit Woord alleen en haar niet zullen verzwakken of wegnemen door ook maar de geringste toegankelijkheid aan de evangelie-caricatuur waartoe de N.C.R.V.-leiding, indien zij maar kon, gaarne alle predikanten zou verplichten (bij het spreken van „leiding“ vergeten we niet de mogelijkheid dat bestuursleden de zinswijze van den voorzitter in dezen niet zouden deelen). Voorts is het onze hoop, dat de N.C.R.V. en haar leden en beoordeelaars (we denken aan de voor de leiding inderdaad ditmaal een skandalon vormende briefschrijvers, waarmee mr. v. d. D. het te kwaad heeft) terugkeeren, resp. overgaan tot een werkelijke zakelijkheid en objectiviteit, n.l. in het raam van haar verband. Immers het door de Omroepgids omschreven standpunt lijkt heel „breed“ en „objectief“ (alle „groepen“ moeten hun deel ontvangen en niemand mag „onaangenaam“ gekwetst kunnen worden), maar het is zeer eenzijdig en subjectief. De voorzitter toch kiest radicaal voor een bepaalde pluriformiteitsleer, die hij aan den radio-arbeid bindend oplegt. Dat de editie van die leer hier dan bovendien nog weinig fraai is (n.b. de „groepen“) zij daargelaten. Maar niemand meene, dat deze binding aan een christelijke radio-vereeniging, die op een velen omvattende samenwerking berust, principieel eigen moet zijn. Hoe subjectief dit standpunt is en hoezeer het de werkelijke eenheid der geloovigen tegenstaat, blijkt uit het enthousiasme van den schrijver, wanneer hij mededeelt dat „door het beluisteren van elkanders radio-kerkdiensten (wanneer hoort anders een Hervormde een Gereformeerde Kerkdienst en omgekeerd?)“ „de onderlinge waardeering“ was „gestegen“, in welk verband hij zelfs lyrisch spreekt van „broeders“ die „mede opgetrokken in denzelfden strijd“. Begrijpt het radio-publiek niet dat zulk een schijnbare eendrachtigheid slechts een bestendiging der verbrokenheid en ongehoorzaamheid beteekent? Mij ware het liever, als ik eens (bij ziekte b.v.) een „hervormden“ kerkdienst beluisterde, dat ik concreet, met aanwijzing mijner naar het officieel oordeel van die kerk bedreven zonden, werd opgeroepen tot gehoorzaamheid aan Christus' bevel van Joh. 17 e.a., dan dat ik bij mijzelf kon denken „die eenheid doet er toch zooveel niet toe, want 't is overal blijkbaar goed en verschil bestaat er niet“. Wil men heusch volhouden, dat op die verschillende, elkaar historisch en confessioneel en kerkrechtelijk uitsluitende en vonnissende kansen, „broeders“ staan die „optrekken in denzelfden strijd“ wanneer zij allemaal de fijne puntjes van den strijd, die des Heeren is omzeilen, alhoewel zij er vlak voor worden geplaatst? Niemand meene, dat wij begrepen dat geregeld en wekelijks de „kerkstrijd“ voor de microfoon wordt gebracht; geen sprake van. Maar het gaat ons er wel om, dat hij niet ontweken worde, wanneer hij naar Gods bestel en naar de Wijsheid die der Schriften is aan de orde komt. Zoals in den dienst waar ondergeteekende het Woord kreeg te bedienen over de sleutelen des hemelrijks. Of in de samenkomst van den meisjesbond waar de „reformatie van den omgang“ op het programma stond (redeprof. Holwerda). In zulke gevallen kan de uitzending mede dienstbaar zijn aan het moeizaam pogen om geschieden broeders weer te doen optrekken in denzelfden strijd, wanneer zij n.l. maar niet anders doet dan het woord dat daar aan de orde was, doorgeven. Waarom wij zeer hopen, dat de „binding“ der N. C. R. V. aan de pluriformiteitsvisie van haar voorzitter geen doorgang vinde en plaats make voor een open en eerlijke bejegening naar een maatstaf die de verhoudingen werkelijk recht doet en niemand dwingt af te laten van den oproep, dien de Schrift hem beveelt tot de door deze Schrift alleen bepaalde „eenigheid des geloofs“. Een omroep van zulk een oproep zal aan den terugkeer tot zulke eenigheid een heuschen dienst bewijzen.

H. J. S.

CORRESPONDENTIE.

Wie kan ons tegen vergoeding helpen aan No. 2 v. d. 18en Jaargang (8 Oct. 1937).

Adm. „De Reformatie“.

WIE IS DE GASTHEER?

Tot mijn verbazing lees ik in de „Omroepgids“ (officieel orgaan van de N. C. R. V.):

„Door het beluisteren van elkanders radio-kerkdiensten (wanneer hoort anders een Hervormde een Gereformeerde Kerkdienst en omgekeerd?) was de onderlinge waardeering gestegen en alle orthodox-protestantse kerken, wier radio-diensten door de N. C. R. V. werden verzorgd, streefden er naar, het Evangelie te brengen, zonder daarbij ook maar op enige wijze critiek te geven op andere groepen, die als broeders mede optrokken in denzelfden strijd.“

Helaas is in den laatsten tijd achteruitgang op dit punt te bespeuren. De strijd in de Gereformeerde Kerken komt af en toe in de radio-kerkuitzendingen naar voren.

Wij aarzelen niet, dit zonder reserve af te keuren, te betreuren en als een beslist onjuist optreden te qualificeren. Onze N. C. R. V. neemt in den strijd tussen beide Gereformeerde groepen uiteraard geen eigen standpunt in. Maar zij mag er wel aanspraak op maken, dat de gasten, welke zij in haar huis ontvangt, elkander in dit huis niet aanvallen, kwetsen of beliedigen. Polemieken over kerkelijke geschillen behoort volledig afwezig te blijven in een radio-kerkdienst, die bedoelt voor honderdduizenden een steun en bevestiging te wezen op hun levensweg in deze zo ontzettend moeilijke tijden.

Met aandrang mogen we echter aan alle predikanten, die voor de microfoon komen, verzoeken, deze onaangename dingen, die de kracht van het Woord verzwakken, achterwege te laten. In de eerste plaats in het belang van de luisteraars, van hun Kerk, en ook van onze N. C. R. V.“

Het artikel is ondertekend door v. d. D(eure).

Het doet mij denken aan een brief, gepubliceerd in „Geref. Weekblad“ van 31 Juni 1947, met o.a. deze uitlatingen:

„Wanneer de Kerken hun onderlinge verschillen en e.v. geschillen voor de microfoon publiceren is dit een misbruik, waardoor onze gemeenschappelijke doelstelling in haar tegendeel verkeert, en de naam en de eer van onzen Heiland wordt gesmaad... Maar een Gentleman's agreement, dat iedere organisatie of spreker zou moeten worden medegedeeld bij de uitnodiging om te spreken, is m.i. mogelijk en voor allen aanvaardbaar“.

Dr. H. N. Ridderbos voegde hieraan zijn adhaesie-betuiging toe.

Er is voor ons alle reden om deze redeneeringen vierkant af te wijzen. Volgens mr. v. d. Deure was het blijkbaar niet goed, dat onlangs door één van onze predikanten Zondag 31 (die aan de orde van behandeling was) op een gereformeerde wijze behandeld werd. Mocht die predikant niet zeggen, dat ook dit stuk van de sleutelmacht een onmisbaar onderdeel vormde van den „eenigen troost“, en dat de verlossing van het hedendaagsche kerkleven alleen maar kan plaatsvinden door ook dit stuk weer onder het stof vandaan te halen? Mag en moet hij dan niet uit de Schrift laten zien, hoe erg voor God het bederf van de tucht wel is?

Ik wilde wel eens weten, hoe ik volgens mr. v. d. Deure zou moeten preeken over Zondag 11. Daar worden de Roomschen niet met name genoemd; maar dat zij er als met den vinger in worden aangewezen is klaar als de dag. Moet ik die fingerwijzing maar verdoezelen, om niemand te kwetsen? En moet ik niet tegelijk concreet aanwijzen, hoe ook in en bij ons kerkleven de zonde van het met-den-mond roemen en metterdaad verloochenen van den eenigen Zaligmaker een feit is?

Mr. v. d. Deure spreekt over „gasten ontvangen“, en het „Geref. Weekblad“ over een „gentleman's agreement“. Ik vraag: wie is de Gastheer? en wie de gastvrouw? Niet de N. C. R. V. — die komt juist bij ons op bezoek, in een heel normalen kerkdienst (wee de kerk, die zich voor de radio anders presenteren wil). En de Gastheer, Wiens Woord alleen maar den toon aangeven mag, is niet een gentleman naar den stijl der wereld, maar onze hoogste Profeet en Leeraar, die ons precies gezegd heeft waar Hij op staat. Wie voor de microfoon iets beweert, wat niet met Zijn Woord te staven is, die smaadt inderdaad Zijn naam. Maar wie voor de microfoon Zijn waarheid verzwijgt, randt dien Naam niet minder aan. L. DOEKES.

OPVOEDING EN ONDERWIS

Wat wil kees boeke?

III (SLOT).

Hoe Kees Boeke zijn ideeën in „De Werkplaats“ heeft verwerkt

Wie geen vreemdeling is op schoolgebied weet, dat onze Chr. scholen nog bij lange na niet zijn, wat ze behoorden te zijn.

Ons Chr. onderwijs moest doordrenkt zijn van de beginselen, ons in Gods Woord geopenbaard, en bij alle vakken van onderwijs moest dit duidelijk uitkomen, ook bij het uitoefenen van orde en tucht. Maar helaas! Hoeveel ontbreekt hier nog aan!

Onze scholen, v
En hoe
Heeft i
school?
Om die
kijkje ne
Of eige
Boeke
gemeense
Waarom
Wel, on
nastreft
nieuwe g
vaardighe
succes de
de eigen
zelfwerk
wil niet,
zittend, g
ters. Nee
vrij kunn
als kame
initiatief
jongsaf
het onder
ren, dat
Werkp
want de
mogelijk
heeft ar
voedsel.
Hij m
gelukkig
Nu, ge
B. spr
werkera
noemd.
Wat d
Ze wa
timmeret
bouwen
Ze tr
want de
ontplooi
Ze mo
Ze die
Met h
ingevoer
van een
ven kun
materie
kinderen
legd. He
is niet v
den naar
is, geeft
en gema
sprake i
wijs, de
een paar
B. het
zijn scho
niet het
omzellen
Een z
dient, is
kan wor
de Werk
Elken
besprek
wordt v
genomen
op de j
klaar te
begonne
Ook
agenda,
een bes
aangev
Twee
de „sch
lieder, d
Jonge
king en
ken wor
Ook
plaats,
en veler
gecontro
kers zie
heden, d
last gev
namens
lijst en v
Een a
voor zij
last met
tijd, nog
Bij“ —
zorgen,
Heeft
zijn wer
dan mo
Voor
aangewe
alles zel